

24 november 1992 - nr. RG91.13305

Ontgronding te Borculo

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op de op 5 maart 1991 ingekomen aanvraag van de Zand- en Grind Exploitatie Maatschappij "Het Hambroek" B.V. te Borculo, gedateerd 5 maart 1991, om vergunning voor het ontgronden van de percelen, kadastraal bekend gemeente Borculo, sectie G, nrs. 347, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 382, 383 en 388.

I GEGEVENS

1 Voorgeschiedenis

Ten oosten van de kern Borculo wordt reeds meerdere jaren zand gewonnen in het zandwinnings- en recreatieproject Het Hambroek.

De noordelijke ontgronding is reeds geruime tijd voltooid en de hierdoor ontstane waterplas wordt intensief gebruikt voor de waterrecreatie. In de zuidelijke locatie kan op basis van vigerende vergunningen, nog ca. 1 jaar zand worden gewonnen. Daarna zal ook deze plas een recreatieve functie krijgen. Teneinde de mogelijkheden te onderzoeken van uitbreiding van de bestaande ontgronding, is op initiatief van aanvraagster een werkgroep ingesteld, waarin de meest betrokken overheidsinstanties vertegenwoordigd waren. De voorliggende aanvraag is gebaseerd op het rapport van die werkgroep.

2 De aanvraag

De aanvraag betreft het mogen uitbreiden van de zuidelijke winning met ca. 24 ha. Hiermee wordt beoogd om in totaal ca. 2,3 miljoen m³ ophoogzand te kunnen winnen, die in de regio zal worden afgezet.

Blijkens de aanvraag zal de totale na de zandwinning achterblijvende waterplas worden afgewerkt en ingericht volgens een bij de aanvraag behorend inrichtingsplan. Volgens dit plan, zal de inrichting van de bestaande plas worden gericht op recreatief gebruik terwijl die van de uitbreiding zal worden gericht op de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Daarnaast zal aanvraagster periodiek gelden storten in een ingesteld fonds, dat onder beheer komt van een speciaal voor dat doel opgerichte stichting. Het bestuur van deze stichting bestaat uit aanvraagster, de Stichting Twickel en de gemeente Borculo. Uit dat fonds zal de nadere inrichting van het project worden gefinancierd, evenals het toekomstig beheer.

Bij het indienen van deze aanvraag heeft verzoekster haar in 1989 ingediende aanvraag ingetrokken, evenals haar in 1990 ingediend verzoek tot wijziging van die aanvraag.

3 Adviezen en bezwaren

Op grond van het bepaalde in de Ontgrondingenwet en de Gelderse Ontgrondingenverordening heeft de aanvraag ter inzage gelegen en is eenieder in de gelegenheid gesteld tegen inwilliging daarvan bezwaar te maken. Tevens is aan de meest betrokken instanties om advies gevraagd.

Uit de ingekomen reacties blijkt, dat enkele adviseurs bezwaren hebben tegen het verlenen van de gevraagde vergunning:

- het recreatieschap Oost-Gelderland wijst er op dat het toekomstig eigendom en beheer nog niet is geregeld;
- de Gewestelijke Raad voor Gelderland van het Landbouwschap kan pas met vergunningverlening instemmen, wanneer met de betrokken pachters een goede schaderegeling is getroffen door bijvoorbeeld vervangende grond aan te bieden. Bovendien moet worden voorkomen dat naburige grondgebruikers in de toekomst met overlast of beperkingen worden geconfronteerd als gevolg van de aanwezigheid van deze plas;
- de gemeente Borculo staat positief tegenover de voorgenomen ontgroning, maar verbindt daaraan wel enkele voorwaarden ten aanzien van de inrichting;
- het waterschap van de Berkel wil graag de effecten van de zandwinning op de grondwaterstand onderzocht zien; nadelige effecten moeten gecompenseerd worden.

De overige adviseurs kunnen instemmen met de voorgenomen ontgroning.

Door de betrokken pachters, de gezamenlijke landbouworganisaties in Borculo, de Gelderse Maatschappij van Landbouw en enkele eigenaren van in de aanvraag vermelde percelen, werden bezwaarschriften ingediend tegen het verlenen van de gevraagde vergunning. Tijdens de op 11 juli 1991 gehouden hoorzitting, hebben de bezwaarden hun bezwaarschriften toegelicht.

Enkele van deze bezwaarschriften werden bij brief d.d. 8 april 1992 van de Geldersche Maatschappij van Landbouw ingetrokken, zodat thans nog de bezwaarschriften resteren van de gezamenlijke landbouworganisaties in Borculo, de Gelderse Maatschappij van Landbouw afdeling Borculo, mevrouw D. Hoenink-Kleine te Geesteren, de heer en mevrouw Saaltink-Togtema, de heer J.W.H. te Velthuis, de heren A.J. en J. Schutte, de heer E.J. Teunissen allen woonachtig te Haarlo en de heer D.H. Nieuwenhuis te Borculo.

Hun bezwaren betreffen:

- 1 het verlies van grond voor de pachters; dit moet worden gecompenseerd door vervangende grond aan te bieden;
- 2 de vrees voor verlaging grondwaterpeil;
- 3 omwonende agrariërs mogen door deze waterplas niet beperkt worden in hun bedrijfsvoering;
- 4 de kans op schade aan gebouwen en overlast door de zandwinning;
- 5 toename verkeersdrukte;

Bij haar brief van 19 juli 1991 heeft aanvraagster gereageerd op de ingekomen adviezen en bezwaarschriften.

4 De planologische situatie

In het Streekplan Oost-Gelderland is het te ontgronden terrein aangeduid als "concentratiepunt dagrecreatie". Het provinciale beleid ten aanzien van ontgrondingen is er op gericht de winning van oppervlaktedelfstoffen in centrale winplaatsen te concentreren.

In het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Borculo is dit terrein bestemd tot "recreatiegebied, nader uit te werken ingevolge artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening".

II BELANGENAFWEGING

1 De betrokken belangen

Bij de voorgenomen ontgroning zijn de belangen betrokken van:

- a de speciewinning;
- b de recreatie;
- c de landbouw;
- d natuur en landschap.

Ad a

Aanvraagster voorziet de Noord-Achterhoek al geruime tijd van ophoogzand vanuit dit zandwinnings- annex recreatieproject. De winningsmogelijkheden daar zullen echter met ca. een jaar zijn uitgeput, terwijl binnen deze regio niet vanuit andere winplaatsen in deze behoefte kan worden voorzien. De thans voorgenomen ontgroning is uit een oogpunt van zandvoorziening dan ook erg belangrijk.

Ad b

De zuidelijke, nog in uitvoering zijnde ontgroning dient op basis van de vigerende vergunning voor recreatief gebruik te worden ingericht. Daarbij gaat het met name om ruimte te

bieden aan surfers, die daardoor gescheiden worden van de in de noordelijke plas geconcentreerde zwemmers. Door de voorgenomen vergroting van de wateroppervlakte van de zuidelijke plas, zullen de mogelijkheden voor surfers belangrijk worden uitgebreid.

Daarnaast wordt het met het verlenen van de gevraagde vergunning mogelijk, dat er meer armslag komt voor de inrichting van het gehele recreatieproject. Bovendien wordt daardoor ook het beheer van dit project gegarandeerd, wat tegemoet komt aan het door het recreatieschap naar voren gebrachte bezwaar. Daardoor en door de combinatie met een natuurgebied, zal de recreatieve waarde van dit project belangrijk worden vergroot.

Ad c

Door uitvoering van de voorgenomen ontgronding zal een grote oppervlakte goede cultuurgrond blijvend voor de landbouw verloren gaan. Om die reden bestaan er dan ook uit algemeen landbouwkundig oogpunt bezwaren tegen de voorgenomen ontgronding.

Met de betrokken grondeigenaren en pachters heeft aanvraagster inmiddels afspraken gemaakt over de compensatie, wat er toe heeft geleid dat verschillende bezwaarden hun bezwaarschriften hebben ingetrokken. Ook wordt daardoor tegemoetgekomen aan het voorbehoud dat het Landbouwschap ten aanzien van de aanvraag heeft gemaakt.

Omtrent het landbouwkundige aspect van de aanvraag moet verder nog worden opgemerkt, dat de ontgronding mogelijk invloed zal hebben op de grondwaterstand in het aangrenzende landbouwgebied. Om dit te kunnen constateren, heeft aanvraagster, in overleg met het betrokken waterschap van de Berkel enkele peilbuizen geplaatst. Dit waterschap heeft zich bereid verklaard de fluctuaties van het grondwater te registreren, ten einde eventuele structurele veranderingen te kunnen vaststellen. Eventuele door de ontgronding veroorzaakte negatieve effecten op de grondwaterstand zullen, in overleg met het waterschap, moeten worden gecompenseerd.

Ad d

Het af te graven terrein bestaat uit een intensief gebruikt landbouwgebied. De voornaamste natuur- en landschapswaarden worden gevormd door een eikenlaan, op de grens tussen de bestaande zandwinplas en de gedachte uitbreiding. Deze fungeert als visuele afscheiding tussen het recreatieproject en het naastgelegen landbouwgebied. Deze laan zal door het uitvoeren van de ontgronding verdwijnen, hetgeen uit landschappelijk oogpunt als een verlies moet worden aangemerkt.

Tegenover deze aantasting van de landschappelijke situatie staat echter, dat de oever van de uitbreiding zodanig zal worden afgewerkt dat hier goede omstandigheden worden

gecreëerd voor de ontwikkeling van interessante natuurwaarden. Tevens is het de bedoeling dat rond de plas een beplanting wordt aangebracht. Wanneer aan een dergelijke afwerking en inrichting voldoende aandacht wordt besteed, mag worden verwacht dat hier een in landschappelijk en natuurwetenschappelijk oogpunt waardevolle situatie zal ontstaan. Dit wordt versterkt doordat ook in een goed beheer wordt voorzien. Uit dien hoofde betekent de aanvraag dus een niet onbelangrijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

2 De belangenafweging

Gebleken is dat de thans gevraagde vergunning voor de voorziening van de regio van ophoogzand erg belangrijk is en dat er alleen uit algemeen landbouwkundig oogpunt bezwaren bestaan tegen de voorgenomen ontgroning, vanwege het verlies van deze grote oppervlakte cultuurgrond.

Mede omdat aanvraagster met de huidige gebruikers van de betreffende grond inmiddels overeenstemming heeft bereikt over beëindiging van dit gebruik, waarmee aan een groot aantal bezwaren is tegemoetgekomen, dient naar ons oordeel aan de belangen die door de ontgroning worden gediend het grootste gewicht te worden toegekend.

Naar ons oordeel kan door middel van voorschriften ook worden tegemoetgekomen aan hetgeen de gemeente Borculo en het waterschap nog naar voren hebben gebracht.

Ten aanzien van de ingediende bezwaarschriften merken wij verder nog op, dat de omliggende grondgebruikers door de aanwezigheid van deze op natuurontwikkeling gerichte plas niet in hun bedrijfsontwikkeling beperkt zullen worden, daar de gemeente Borculo dit project in haar desbetreffende verordening niet onder de werking van de zogenaamde ecologische richtlijn heeft geplaatst.

Ten aanzien van de vrees voor schade aan gebouwen, overlast en toename van de verkeersdrukke, merken wij op dat deze onderwerpen afdoende in andere wettelijke kaders worden geregeld. Deze aspecten kunnen dus niet bij de belangenafweging in het kader van de Ontgrondingenwet worden meegenomen. Aangezien derhalve aan de bezwaren kan worden tegemoetgekomen, dan wel deze niet opwegen tegen de belangen die met de ontgroning worden gediend, kan de gevraagde vergunning onder voorschriften worden verleend.

Gelet op de bestemming van het onderhavige project en de omvang van de door de vergunninghoudster uit te voeren inrichtingswerken, achten wij geen reden aanwezig om haar daarnaast nog te verplichten compensatie te bieden voor het verlies van cultuurgrond, in de vorm van stortingen in het Ontgrondingenfonds.

Verder verdient het de voorkeur om de vigerende vergunningen voor de reeds bestaande zandwinplas in te trekken en een vergunning te verlenen voor de gehele zandwinning.

III BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland,
gelet op de Ontgrondingenwet en de Gelderse Ontgrondingenverordening,

HEBBEN BESLOTEN

- 1 Zodra punt 2 van dit besluit onherroepelijk zal zijn geworden in te trekken:
  - 1.1 de bij besluit van 22 november 1982, onder nr. LL80-1053/5-LL523 aan de Stichting Twickel te Delden verleende vergunning voor het ontgronden van de percelen, kadastraal bekend gemeente Borculo, sectie A, nrs. 161, 162, 2491, 2492, 2493 en 4177;
  - 1.2 de bij besluit van 18 september 1986, onder nr. LL/0.85.-1273/7-LL523 aan de Stichting Twickel te Delden verleende vergunning voor het ontgronden van de percelen, kadastraal bekend gemeente Borculo, sectie A, nrs. 161, 162, 2491, 2492, 4176 en 4177 en aan de Zand- en Grind Exploitatie Maatschappij "Het Hambroek" B.V. te Doetinchem verleende vergunning voor het perceel van dezelfde kadastrale gemeente en sectie, nr. 4175.
- 2 Aan de Zand- en Grindexploitiemij "Hambroek" B.V. te Borculo, vergunning te verlenen voor het ontgronden van de percelen, kadastraal bekend gemeente Borculo, sectie G, nrs. 347, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 382, 383 en 388.
  - 2.1 De ontgronding dient te worden uitgevoerd en ingericht overeenkomstig de aan dit besluit gehechte en daarvan deel uitmakende gewaarmerkte tekeningen "Zandwinning Het Hambroek", d.d. september 1992 betreffende de ontgravingssituatie en dwarsprofielen.
  - 2.2 Geen ontgronding mag plaatsvinden:
    - 1 buiten de insteek van de ontgronding zoals deze is aangegeven op de in voorschrift 2.1 bedoelde tekeningen;
    - 2 beneden een peil van 0 m +NAP, alsmede beneden het vlak van de voorgeschreven taluds.
  - 2.3 In het geval dat redelijkerwijs vast komt te staan dat als gevolg van de ontgrondingswerkzaamheden de grondwaterstand in het omliggende gebied zodanig daalt dat dit van invloed is op de gewasopbrengst, zullen Gedeputeerde Staten, in overleg met het waterschap van de Berkel, aanvullende voorschriften stellen, gericht op het opheffen dan wel compenseren van deze

- daling.
- 2.4 De insteek van de ontgronding dient door of vanwege de houdster van de vergunning, hierna te noemen "de houdster", met voldoende deugdelijke palen, ten genoegen van Gedeputeerde Staten, in het terrein te worden uitgezet.
  - 2.5 Het te winnen zand moet voor iedere afnemer verkrijgbaar zijn binnen de normale werkuren, onder voor ieder gelijke condities.
  - 2.6 De oevers dienen tot een zo laag mogelijk peil in den droge te worden aangelegd, gelijkopgaand met of vooruitlopend op de voortgang van de aanpalende zandwinning.
  - 2.7 Op daartoe geëigende plaatsen dient de houdster borden te plaatsen en te houden met teksten, die passanten waarschuwen voor de risico's van de in uitvoering zijnde zandwinning.
  - 2.8 Er moet een werkplan worden opgesteld, aangevende de plaats en tijdsduur van de eventueel aan te leggen depots en de wijze waarop, alsmede de volgorde en tijdsduur waarin de hiervoor vermelde werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.
    - 1 bedoeld werkplan moet in tweevoud aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring worden toegezonden;
    - 2 met de ontgronding krachtens deze beschikking mag niet worden begonnen voordat het plan door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd;
    - 3 de werken moeten overeenkomstig het goedgekeurde plan ten genoegen van Gedeputeerde Staten worden uitgevoerd.
  - 2.9 De houdster dient binnen twee jaren na het onherroepelijk worden van dit besluit een uitgewerkt beplantingsplan aan ons college ter goedkeuring voor te leggen, waarin ook een nadere detaillering van de aan te leggen voet- en fietspaden moet zijn opgenomen; de betreffende werken dienen ook overeenkomstig het goedgekeurde plan te worden aangelegd.
  - 2.10 Gedeputeerde Staten kunnen een termijn stellen, waarbinnen het ontgronde terrein overeenkomstig de gestelde voorschriften moet zijn opgeleverd.
  - 2.11 Bij tussentijdse beëindiging van de ontgronding dient deze te worden afgewerkt volgens door Gedeputeerde Staten te geven voorschriften.
  - 2.12 Het terrein moet in ordelijke toestand worden gehouden.
  - 2.13 Door of vanwege houdster moet voor 1 maart van elk jaar aan Gedeputeerde Staten een opgave worden gedaan van de hoeveelheid ophoogzand, welke in het voorafgaande kalenderjaar uit de ontzanding is gewonnen en afgevoerd.
  - 2.14 Telkens wanneer Gedeputeerde Staten daartoe opdracht geven, dient de houdster ten genoegen van Gedeputeerde Staten ter plaatse peilingen te (laten) verrichten en de resultaten daarvan terstond aan Gedeputeerde Staten te doen toekomen.
  - 2.15 De houdster stelt ten minste zeven dagen voor het begin van de ontgronding krachtens deze beschikking zekerheid voor het nakomen van de uit de vergunning voortvloeiende verplichtingen

tot een bedrag van f 250.000,-- en wel door het verschaffen van een bankgarantie ten genoegen van Gedeputeerde Staten.

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd op de zekerheidsstelling alle kosten te verhalen, welke voor rekening van de houdster behoren te komen.

De houdster vult de zekerheidsstelling, telkens wanneer daarop verhaal heeft plaatsgehad, op de eerste aanzegging aan tot het oorspronkelijke bedrag.

De verplichting tot het stellen van zekerheid vervalt, wanneer de houdster aan alle verplichtingen heeft voldaan of wanneer de beschikking is ingetrokken; in het laatste geval niet, dan nadat Gedeputeerde Staten de te maken kosten, welke voor rekening van de houdster behoren te komen, op de zekerheid hebben verhaald.

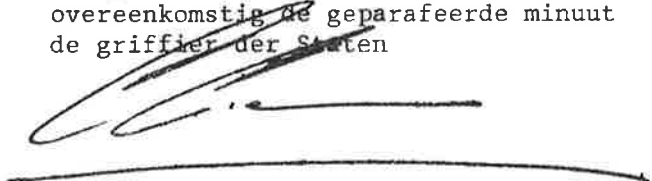
2.16 Deze vergunning vervalt indien met het ontgronden krachtens deze beschikking voordien geen begin is gemaakt

- 1 drie jaren na de dagtekening van dit besluit, dan wel
- 2 ingeval tegen de vergunning beroep is ingesteld en op dat beroep met handhaving van het besluit wordt beslist, drie jaren na dagtekening van de uitspraak van de Raad van State.

Indien met het ontgronden nog geen begin is gemaakt en een met reden omkleed verzoek tot verlenging zes maanden voor het verstrijken van de termijn als bedoeld in voorschrift 2.16 is ingediend, blijft, wanneer op dat verzoek niet voor de vervalddag is beslist, de vergunning van kracht tot het moment waarop op dat verzoek onherroepelijk is beslist.

Gedurende de periode, gelegen tussen de vervalddatum van deze vergunning en de datum, waarop de beslissing op het verzoek om verlenging onherroepelijk is geworden, mag van deze vergunning geen gebruik worden gemaakt.

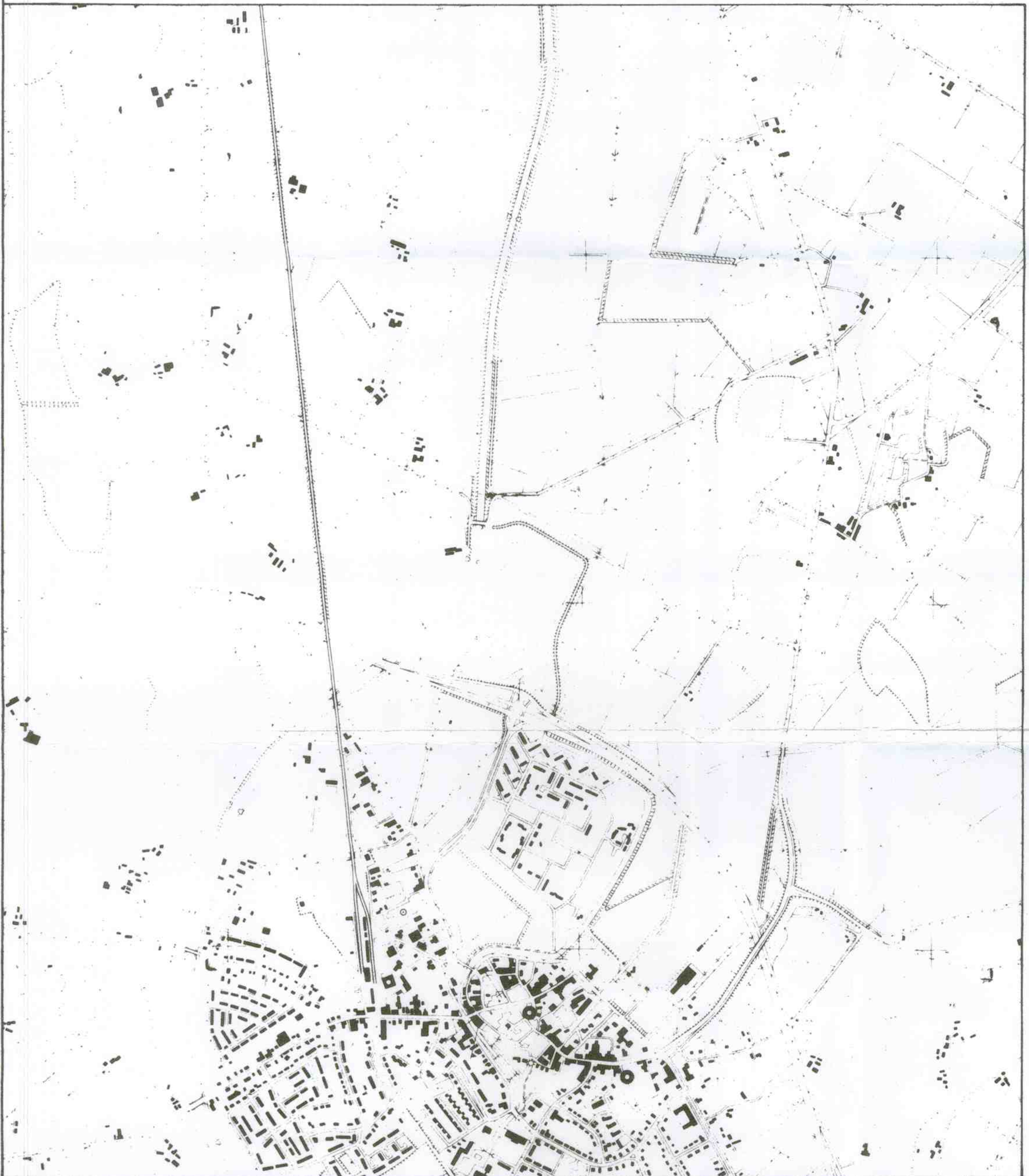
Gedeputeerde Staten voornoemd
overeenkomstig de geparafeerde minuut
de griffier der Staten

coll. 101 -

code: ek/103.RWG

OVERZICHT schaal 1:10000

Behoort bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, d.d. 11 september 1992, nr. 8059, 13305

M.H. Jansen, wettelijk vertegenwoordiger der Staat van Nederland

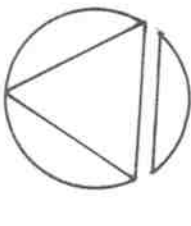
- LEGENDA**
- FUNCTIES**
- TE HANDHAVEN LANDOEFENINGEN
  - NATUURONTWIKKELING
  - VERBODSPECIFICATIE
  - SUBSTRAND-DEVER
  - ZWEMSTRAND

- ONTSLUITING ROND HET PLANEERBID**
- RONDWEG - PRIMAIRE ONTSLUITING
  - BATENDIJK - SECUNDAIRE ONTSLUITING
  - HOEBOUWEN EN PARALLELE - TERTIAIRE ONTSLUITING
  - VERLEGEND HETSPAD

- ONTSLUITING IN HET PLANEERBID**
- ONTSLUITING VOORZIENINGEN AUTO
  - ONTSLUITING/FETTERS EN VOETIANGERS
  - ONTSLUITING VOETIANGERS
  - PADEKLEETIEN

- OVERIGE VOORZIENINGEN**
- BEPLANTING
  - WEDERPLANTING BINNEN
  - DE VERBODSPECIFICATIE 15+ 500-500-500
  - NATUURLIJKE VERVALD

voor maatvering die dwarsprofielen

zandwinning het hamroek
ontgrondingsituatie en inrichtingsplan
schaal 1:2000
september 1992